

Atari propozițiunii vor trebui să fie comunicate comitetului din Berna până la 1 Iulie 1892, — ér comitetul esecutiv își rezervă dreptul de a decide asupra admisiunii lor.

3) Reducțiunile de tarifă, ce va accorda C. F. Elvețiană membrilor dela a 4-a conferință vor fi publicate mai târziu. Fia-care comitetu parlamentar național în urmă, va căuta, fia-care în țera sa, de a obține asemenea reducțiune pentru transitul membrilor dela a 4-a conferință.

4) Pentru orî ce comunicațiunii, cererî și informațiunii, domni senatori și deputați din diferite parlamente sunt rugați a se adresa directu la onorabilul M. Gobat, consilieru naționalu la Berna.

SCRILE ȚILEI.

— 4 (16) Martie.

Țiare confiscate. Cetim în „Gazeta Bucovinei”: După o publicațiune din foia oficială „Czernowitzer Zeitung”, numărul 1634 dela 12/24 Februarie alu diarului „Bomba” din Bucuresci a fost confiscat pentru unu articolu intitulat: „Fusta guvernă în Austria”. În numărul de ieri alu aceleași foi se publică sentința de confiscare în contra următoarelor țiare: „Gazeta Transilvaniei” (Articolu de fond. Nr. 36 dela 27 Februarie 1892); „Tribuna” (O corespondență intitulată: „O afacere celebră în Bucovina”, Nr. 37 dela 27 Februarie); „Buna Credință” (Articolu sub titlul: „Confiscarea „Gazetei Bucovinei”, (Nr. 65 dela 15 Februarie v.); „Telegrafulu Român” din Bucuresci. (Unu articolu intitulat „Scandalulu Bucovinei”, Nr. 949 dela 19 Februarie v.); „Tribuna”, Nr. 36 pentru reproducerea articolului confiscat din „Gazeta Bucovinei” și „Vocea Botoșanilor” (Articolu sub titlul: „Românii din Bucovina”, din Nr. 4 dela 16 Februarie v.)

—x—

Condolență. Corpulu didacticu dela școlele române din locu a adresat d-nei Elena Popescu, soția regretatului I. Popescu, următorea telegramă de condolență: „Dómnei Elena Popescu în Sibiiu. Corpulu didacticu dela școlele centrale române din Brașov exprimă a-dença sa mahnire pentru perderea soțului Domniei-vóstre. În elu a perdut școla unulu din luptătorii cei mai zeloși și precepători, biserica și poporul nostru unulu din fii loru cei mai distinși. Durerea d-vóstră este și durerea nóstră. În numele corpului didacticu: Ip. Ilașievici, directoru”.

Amintim totodată, că institutul filialei „Albina” din locu a arborat din incidentulu morții regretatului Popescu unu stindardu de doliu.

Din dieta ungurescă. Ședința dela 14 Martie n. a dietei unguresce a fostu interesantă, deórece în acéstă ședință și-a ridicat glasulu său de cuouae fostulu ministru președinte Coloman Tisza. Discursulu „sdrobotorul de naționalități” ilu vom șchița în numărulu nostru de mâne.

—x—

Dela Academiă. D-lu D. Sturdza, secretarul generalu alu Academiei, cum spune „Timpulu”, susține candidatura d-lui S. Haret, profesoru universitaru, la fotoliulu rămasu vacantu în secțiunea sciencifică a Academiei, prin mórtea d-lui Bacaloglu.

—x—

Coróne eterne pentru iubiții réposați. Réposându preameritatulu bărbatú, d-lu Ioanú Popescu, protopopú și profesorú la Institutulu teologicu din Sibiiu, onorații ampoiati ai Filialei „Albina” din Brașovú au trimisú în loculú unei cununî peritóre pe sicriulu valorosulu membru alu Direcțiunei „Albinei”, Ioanú Popescu, réposatú în 3/15 Martie a. c., 20 fl. v. a. la fundatiunea pentru aducerea aminte de iubiții réposați, înființată în folosulu școlariloru români sêraci. — S'a adăogatú și acéstă sumă la capitalulu fundatiunei și se chiteză cu mulțamită. Brașovú 4/16 Martie 1892: *Comitetulu parochialú.*

—x—

Școlele și bólele lipiciose. Ministrulu ungurescu de interne a datú o ordinațiune, prin care atrage atențiunea autorităților administrative, că de aici înainte școlele numai în acelu casu se voru puté închide din causă de bóla, decă se va adeveri, că de outare bóla lipicioasă suferu mai mulți copii și că bóla au căpétat'o în școlă. Gimnasiile însă și școlele reale numai în casu de epidemiă se potú închide, avéndu a se insinua acéstă autorităților administrative.

—x—

Ministrulu de réboiu românú a datú unu ordinu, prin care dispune, ca fia-care regimentu să facă odată pe sêptemână unu marșu militarú cu echipamentulu pe picioru de réboiu.

—x—

Socitatea fisicală-chemică din Viena a invitatú pe profesorulu de chemiă d-lu Nicolau Teclu să țină în ședința ei din 15 l. c. o prelegere asupra descoperirii, ce a făcut'o d-sa cu privire la despicierea făcării. În acéstă societate suntú representați toți aceia, cari s'au distinsu pe terenulu sciincelorú naturale. Invitarea, ce 'i s'a făcutu d-lui profesorú Teclu, este așadéră o deosebită onóre și distincțiune pentru d-sa, pentru care ilu felicitámú din inimă.

—x—

Congresulu orbilorú. La 15 Martie st. vechú se va întruni în Neapole, în Italia, unu mare congresu alu orbilorú din Europa de Apusu. Mari advocați, mu-

sicanți și alți meșteșugari, toți orbi, s'au inscrișu deja să țină discursuri. Primăria Neapolului pregătesce o mare sêrbare pentru orbi; se voru face și iluminații (numai decă n'ar fi bátae de jocu). Scopulu congresulu este să se discute asupra mijlócelorú, ca orbii să fia bine protegiați în tóte țerile. Președintele congresulu se crede, că va fi chiar din Francia, țera, în care orbii au ajunsu mai bine ca ori unde.

—x—

Exregele Milanú a renunțatú la titlulu de proprietaru alu regimentulu austro-ungarú 97.

—x—

Catastrofa dela Anderlues. Privitoru la marea nenorocire dela Anderlues, de care amú făcutu amintire ieri, se telegrafieză următorele: 236 lucrătorii erau în mină în momentul esplosiei; din acestu numărú, 63 au fostu scoși sănătoși, 31 morți și 20 răniți; 122 au rămasu morți în galeriă. Eri s'a făcutu înmormântarea celor 31 de morți scoși din mină în mijloculu unui mare concursu de populațiă.

—x—

Diarulu „Elsass-Lothringische Volkszeitung” dela Mulhouse a fostu confiscatú pentru ofensă contra Impératului Germaniei.

—x—

Luptă cu unu lupú. Cetim în „Românulu”, că ténérulu Tóder, fiulu pădurarulu Vasile Nistorú, din comuna Socea, județulu Neamțu, în nóptea de 21 și 22 Februarie a. c., auđindú din intrulu casei, că câni batú mai tare de câtu de obicei, a eșitú afară cu unu tăciune aprinsú și mergéndu spre ocolulu cu vite a fostu întempinatú de unu lupú, care i-a apucatú mâna în gură; atunci ténărulu i-a venitú în gândú să împingă mâna mai înlăuntrulu gurei, ceea ce a și făcutu, astfelu lupulu nădușindu-se a scosú limba din gură, care a fostu apucată de Toaderú cu cealaltă mână, dér vedéndu, că alunecă, a apucat'o și cu dinții; în acelu momentú a venitú și tatálu lui Toaderú cu unu cuțitú, pe care dându lu fiulu său, acesta a tăiatú gátulu lupulu pe dedesubtu, omorându-lú, apoi a scosú mâna, din gura lupulu. Toaderú a fostu trimisú la spitalu fiindu-i sfâșiată mâna ce băgase în gura lupulu, ér cea-laltă mână sgăriată, când s'a luptatú cu fiara.

† Ioanú Popescu.

Școlá română din Transilvania a pierdutú pe unulu dintre cei mai bunî pedagogi ai sêi. Eri după améđi la 3 óre a réposatú în Sibiiu *Ioanú Popescu*, care în decursu de 30 de anî a fostu fala și mândria institutului teologicu pedagogicu gr. or. de acolo.

Ioanú Popescu și-a făcutú primele studii gimnasiale în Brașovú, sub conducerea și ocrotirea neuitatului Iacobú Mureșianu. De aici a mersú la Sibiiu, unde a absolvatú câteva clase în gimnasiulu superioru de statú, éră esamenulu de maturitate l'a depusú la gimnasiulu din Blașiu. Ștudiile teologice le-a făcutú în Sibiiu la institutulú teologicu pedagogicu gr. or. După terminarea cursuriloru la acestu institutu, Popescu fú îndată aplicatú de cătră Episcopulu Andrei br. de Șaguna ca profesorú de pedagogiă și în timpulú profesurii sale redactă „Organulu pedagogicu”, care după unu anú a încetatú.

I. Popescu nu era nicidecum mulțamitú cu acéstă pozițiune a sa; elú ardea de dorulu de a-și completa studiile sale teologice și pedagogice și de aceea puse tóte în mișcare și isbuti a merge la universitatea din Lipsca, unde a statú doi anî de țile. În decursulu studiilorú sale universitare, s'a ocupatú mai alesú cu pedagogia. Dintre sistemele filosofice, Popescu a adoptatú sistemulu Herbartianu, după care și-a lucratú tóte operele sale pedagogice și filosofice.

I. Popescu a fostú și câțiva anî protopopú alu Sibiiului, mai târziu a rămasú numai profesorú și asesorú consistorialú în senatulú scolarú. În anii din urmă a fostu secretaru alu Asociațiunei transilvane și redactorú alu foiei „Transilvania”, a fostú câțva timpú și directorú la școlá de fete a Asociațiunei.

Până în ultimele sale momente, Ioanú Popescu s'a ocupatú cu studiile sale de specialitate și numai de curéndu a terminatú una dintre operele sale. Elú lucra c'unu zelú rarú, cu-o scrupulositate și punctualitate deosebită, ceea ce esplică productivitatea sa literară.

Biserica, școlá și societatea română pierde unu fiu, care era devotatú cu trupú și sufletú grelei și delicatei sale chiámări. Ioanú Popescu cum filosofa, așa și vețuia; elú era oglinda principiilorú și convicțiunilorú sale filosofice, rece și mai multú pesimistú la fire, ceea ce a și rosú la rădęcina vieții sale laborioase. Nemilósa mórte l'a răpitú din mijloculu nostru în etatea cea mai frumoasă a vieții sale, dér memoria lui va rămáne cu noi, ca o pildă frumoasă pentru viitórele generațiunii.

de dușmanú ómenilorú și așa departe de Dumneđu.

LX.

Séra a venitú la mine inspectorulu supremú împreună cu Schiller, c'unu caporalú și cu doi ostași, ca să-mi viziteze odaia.

Pe fia-care ți erau ordinate câte trei visite de-acestea: una diminéta, alta-séra și a treia la mieđulú noptii. Visitará fia-care unghiuleți și lucrulu celú mai neinsémnatú; apoi eșiră subordinații ér inspectorulu (care venia în tótá diminéta și séra) rămase, ca să potá vorbi puținú cu mine.

Când am vedútu, pentru prima óră, acéstă cétá, gânduri curioase imi fulgerară prin minte. Necunoscéndu aceste obiceiuri genante și arđéndu în fierbințeli, gândiam, că vréu să mă ucidă; apucaiu lanțulu, ce-mi era aprópe, ca să sdrobescú cu elú capulu acelaia, care se va apropia mai întéiu de mine.

— „Ce faci d-ta?” strigá inspectorulu. „Nu vremú să-ți facemú nimicú, e

o simplă visită de esaminare, cu scopú ca să ne convingemú, decă suntú tóte în ordine în inchisóre”.

Șovăiam; dér când s'apropiá Schiller de mine și-mi întinse prietinesce mâna: am primitú incredere din privirile lui părintescoi, am lăsatú lanțulu și cu ambe mânilé am apucatú mâna lui Schiller.

— „Oh, cum arde” dize cătră inspectorulu. „Am puté să-i dămú celú puținú o saltea de paie.”

Inspectorulu imi pipái pulsulu, mă compătimi, căci era omú finú, dér singurú din voința lui nu cutéză să dispună nimicú pentru mine.

— „Deplina rigóre a legii, aici, se referesce și la mine” imi dize. „Decă nu implinescú literă de literă, ce mi-e prescrisú, imi primejduescú poziția”.

Schiller mișcă din buze și m'ași prinde, că și-a gânditú cam acestea: decă eu ași fi inspectorú supremú, đeu, nu m'ași teme așa de multú; și decă din lipsă dispunemú de ceva noi de noi, mai

alesú în astfelu de casuri, ce strică așa de puținú monarchiei, n'ar puté, đeu, să fia luatú dreptú o greșelă așa de mare.

Rémásu éráși singurú, sufletulu meu, care de-unu timpú încóce era incapabilú de simțeminte religioase mai adénci, se mișcă și am începutú să mă rogú. Ceream cerului să verse binecuvéntare asupra lui Schiller și continuaiu: Dumneđeule, fă ca și în ceilalți să descoperú unu caracterú vrednicú de iubire; mă împac cu tóte chinurile inchisorii, dér lasă-mé să iubescú și scapă-mé de chinulu urei față cu alții.

La međulú noptii am auđitú pași pe coridorú. Zuráiră cheile, ușa mi-se deschise. Veni la visită caporalulu cu doi panduri.

— „Unde este bétránulu meu Schiller?” dizeiu. „A rămásu în coridorú”

— „Aici sunt, aici sunt” răspunse elú. Și venindú lângá mine, imi pipái pulsulu, se plecá neliniștitú spre mine, să mă vedá, cum se obiönuesce unu párinte a se uita la fiulu său.

— „Acum imi vine minte, că mâne

e Joi” mormái elú — „numai Joi”.

— „Ce vréi să dicit prin asta?”

— „Aceea, că mediculu să obiönuesce a veni numai Lunia, Miercurea și Vinerea diminéta, ér mâne toomai nu vine.”

— „Nu fi neliniștitú pentru acéstă!”

— „Sé nu fiu neliniștitú? În totú orașulu nu se vorbesce de altoeva, decât de sosirea domnilorú. Mediculu negreșitú trebuie să șcie de asta. Nu i-ar fi nimicú, decă ar obosi c'odată mai multú!”

— „Cine șcie, dér de vine mâne, deși e Joi”.

Bétránulu nu mai dize nimicú, dér imi strinse mâna așa de tare, ca și când ar voi să mi-o sdrobescă. Deși mă dură, totuși m'am bucuratú, m'am bucuratú, ca amantulu, care în decursulu jocului, iubita lui ilu calcă pe piciorú și în durerea lui i-ar plăcea să strige, dér în locu de-a face acéstă zimbesce și se simte fericitú,

(Va urma.)

Sërmană autonomă școlară!

De lângă Sătmară, Martie 1892.

(Fine.)

Și mai clară ilustrăză volnicia, cu care este tratată autonomia școlilor noastre, următorul oasă, ce s'a petrecut totu în districtul protopopescă al Sătmarului:

Publicându-se concursu pentru ocuparea postului de cantor și învățător la școala română gr. cat. din comuna Pete, la termenul fixat se prezentă în comună un individ cu numele Vasiliu Gradă, care fiindu din fire omu foarte rafinat, sciă să seducă poporul prin felurite ademeniri, așa că îndată după eşirea din biserică fu aclamată din partea poporului ca cantor și învățător. Preotul local, fără a se mai întreba, că ore cine și ce felu de omu este acest Vasiliu Gradă, luă péna la mână și despre actul alegerei luă un felu de protocolu, pe care-lu și înaintă oficiului diecesană pentru aprobare. Gradă însă nu așteptă răspunsul veneratului oficiu diecesană, ci stărui pe lângă popor, să-i pună la dispoziția trăsurile de lipsă ca imediat să se și poté muta pentru a-și ocupa postul, căci la casă contrară, dișe, se va duce în alte părți, fiindu chemat în mai multe locuri.

Așa s'a și întâmplat. Pe când sosi răspunsul vener. oficiu diecesană, V. Gradă era deja stabilit în Pete. În răspunsul sosită dela Consistoru însă nu numai, că nu fu aprobată alegerea lui Gradă, dér în elu se dișea, că: pe Gradă nu-lu poté aproba nu numai în Pete, dér nici în diecesă, căci Vasiliu Gradă înă în 1888 a fostu eschisă cu hotărîre consistorială din întreaga diecesă gr. cat. a Orădiu mari pentru purtarea rea manifestată în trecut.

E de însemnată, că Gradă e cantor-învățător de vre-o 30 de ani, în care timpu poté nici elu nu soie câte stațiuni a avut. Destulă, că elu a funcționat prin diecesele Gherlei, Orădiu mari, precum și la Ruși în diecesa Muncaciului; a funcționat ca învățător și la școala de stat și într'unu timpu a fostu și cantor-organistă la romano-catolic, dér de pretutindenea a fostu hui-duită cu ocară și rușine.

Atăta credă, că e de ajuns pentru caracterizarea acestui individ. Mai amintescă, că eschiderea lui din diecesă înă în 1888 'i s'a făcută cunoscută și preotului din Pete, dér până în 1889 precum se vede elu a uitat de asta. Apoi de arhivă și de acte oficiose la acestu preotă nici u'ai să-i amintescă, căci e un omu peste măsură neglijent și delăsăt. Matriculele cum și cum, dér apoi biserică, școala, casa parochială și toate celelalte sunt atăt de neglijate, încătă nu în această diecesă, dér poté nicăiri nu le vei afla părechia. Forțe de dorit ar fi, ca asupra acestor stări deplorabile să-și îndrepte atențiunea sa măritul Consistoru diecesană și să nu întârzie nici un moment de-a lua măsurile de lipsă pentru mântuirea acestei parochii, de cumva se mai poté încă mântui.

Să ne întorcem însă la obiectu. Petenii, deși sciau, că Consistorul nu l'a aprobat pe Gradă, stărui pe lângă susținerea lui. Acesta a mersă așa până în Ianuarie 1891, când cu ocazia vizitei școlii și a rațiunilor parochiale, prezentându-se în comună imputernicitul și cooperatorul protopopescă, îi succese acestuia a deștepta poporul și a-lu face să cunoscă însemnătatea neaprobării lui Gradă din partea Consistorului. Poporul acum s'a lăpădat de Gradă și acesta fu atunci pentru a treia oară provocat, ca să părăsescă cortelul cantor-învățătorescă. Gradă a declarat însă ou hotărîre, că nu-lu va părăsi până nu va fi provocat din partea judecătoriei de cercu. Declară mai departe, că elu nu vré să soie de dispozițiunile veneratului Consistoru diecesană și că asupra lui nimeni nu poté dispune, afară

de ministrul de culte și de inspectorul r. școlară.

Și se vede a avé dreptate, căci în contra voinței poporului și în contra veneratului Consistoru diecesană, Gradă și până adă ocupă cortelul cantor-învățătorescă gr. c. din Pete și se bucură de leafa orînduită și încassată de oficiile politice; funcțiuni însă nu îndeplinesce de locu.

Mulți se voru întreba, de siguru, cum și de unde atăta inviolabilitate a lui Gradă și prin ce merite s'a putut elu ridica la o stare atăt de estraordinară?

Mai lămurit ar poté răspunde la astă întrebare inspectorul reg. de școle Kovács Béla, care s'a exprimat, că de Gradă au mare lipsă în acestu cercu, de-orece elu a avut ocași de-a se învîrti multă între Români și e în stare, prin urmare, a înegri și denunța pe unii, orî pe alții dintre ei. Auđiți, fraților dascăli și preoți români, dela cine își câștigă autoritățile ungurescă informațiunil despre voi, — dela nisce lăpădaturi miserabile, cari nu se rușineză a se fali înaintea inspectorilor unguresci și altor maghiarisatori, că pe ei preoții români, ca directori ai școlilor noastre dela sate, ba chiar și vener. Consitore diecesane, numai pentru aceea nu-i suferu, pentru-că maghiariséză!

Apoi în ce privește maghiarisarea, durere, este adevărată, că ea a făcut în părțile acestea mari progrese. În districtul protopopescă al Sătmarului, dintre opt școli, numai în două se mai propune românesce, ér în celelalte se propune în limba maghiară. Acestă tristă împrejurare însă nu este a se mulțumi dascălului eschisă din diecesă, Gradă, și celui destituită, din V..., cari numai în anii din urmă au funcționat în comunele respective, ci această tristă împrejurare este a se atribui slăbiciunii preoților și dascălilor de mai înainte, cari chiar și în familiile lor s'au folosit în conversare esclusivă de limba maghiară. Chiar și adă, familiile preoților din protopopiatul Sătmarului, afară de vre-o două, se folosesc în conversare totu de limba maghiară, pare că li-ară fi rușine de limba lor, în care casă însă ar trebui să le fiă rușine și de prescura românescă.

Causa lui Gradă în timpul de față este apelată la ministrul de culte și instrucțiune publică și înă: din partea Consistoriului diecesană, din partea oficiului protopopescă respectiv și tot-o dată și din partea inspectorului ungurescă de școle Kovács Béla, care cu orî ce prețu voescă a-lu susține pe Gradă în comuna Pete. Poté de-almintrelea să se întemple și minunil de acestea în țera ungurescă, căci altcum nu-mi potă esplica, pentru ce într'o caasă atăt de urgentă, mai de unu anu întârzie răspunsul ministrului. Causa lui Gradă s'a pertractat de-almintrelea și în adunarea comitatensă din tómnă, ținută în Careii-mari. Cum a ajunsă cauza destituirii unui dascălu român să se pertracteze într'o adunare comitatensă, nu-mi potă esplica; observă însă, că din acea adunare cauza s'a retrimisă ministrului fără nici o hotărîre.

Destulă că din an. 1889, în școala confesională română din Pete nu s'au ținut prelegeri și numai în vara anului 1891, păcătusă Gradă i-a încureat pe Români din Pete celu mai puțin în 10 procese, așa că bieții ómeni jumătate din vară și-au perdu'to ou umblările pe la judecătoria și pe la tribunalu.

Așa stau lucrurile la noi, d-le Redactoru. Mă mângăe însă credința, că este încă forțe mică numărul acelor slabi învățători ai noștri, cari pentru 10—15 fl. ai societății de maghiarisare „Szechenyană“, își lapădă consciința lor românescă. Când e vorba de alegerea învățătorului însă, preoții noștri ca directori școlari, ar trebui să fiă ou mare luare aminte.

Săliștenu.

Francia și biserică.

Raporturile dintre biserică și statul frances țin de unu timp încóce în continuă agitați cercurile politice ale Franciei. Intrégă pressă francesă se ocupă de-acéstă importantă cestiune, care a dat multu de lucru tuturor guvernelor frances, ce s'au succedat de unu timp încóce.

Privitor la cestiunea acéstă multă agitată, „Figaro“ a publicat dizele trecute unu articolu retrospectiv, în care istorisescă toate fazele negocierilor dintre statul frances și sfântul scaun apostolic din Roma, prin cari se cercă o apropiere între aceste două potestăți. „Figaro“ descrie cu multă abilitate rolul importantă, ce-lu are în privința acéstă președinte Republicei frances, Carnot, care dișe „Figaro“, doritor de-a restabili „unitatea morală a Franciei“, compromisă pe tărîmul religios, ar fi profitat de căderea boulangismului și a nesucceselor de isbîndă ale tentativelor monarchice și a sugerat sfântului scaun ideia reconstituirii unui partid conservator, adecă republican, căruia clerulu, departe de-a pune piedeci, din contră să-i dea unu spriginu indirectu. Primul pas spre împăcare s'a făcut pe timpul negocierilor între Republică și Vatican în cestiunea numirii de cardinal a archiepiscopului de Paris, monsenior Richard. Negocierile acestea au avut dreptu urmare salutară, că Papa Leo XIII s'a convins, că ideia unei împăcări ar fi forțe oportună, mai ales pentru-că Italia s'a înhățat la carul alianței triple.

Fazele prin cari a trecut acestu incidentu interesant, continuă „Figaro“, sunt bine cunoscute. Punctul mai semnificativ al lor însă este manifestul cardinalilor și ultima enciclică a Papei, în care se stabilescă în modu definitiv, ca o datoriă pentru catolicii francesi, de-a respecta Republica și instituțiunile ei.

Dér faptele acestea au dat naștere și altor evoluțiuni. Diarele francesi spun că politica de împăcare a statului cu biserică va întâmpina în parlamentu o puternică opozițiă. Radicalii sunt dușmanii de mórte acestei împăcări și dușmânia acéstă ei au și manifestat-o cu câteva săptămâni înainte de căderea cabinetului Freycinet-Constans.

Privitor la acéstă diaru „la Justice“ dișe, că s'ar întempla o ridicare a întregii democrații, decă s'ar dovedi, că unu președinte, a cărui datoriă strinsă este a nu face altă politică, decătă cea a ministrilor săi, și cu aprobarea Camerei, a lucrat, orî va lucra pentru ca să dea Franciei o Republică „a popilor.“ Ér „la Bataille“ dișe, că clericalismul e mai periculosă adă, ca orî și când și trebuie combătut cu înverșunare, mai ales, când Roma stă în neîntreprupte relațiuni cu Elisăul. „Lanterne“ spune, că se pregătesce unu războiu religios pentru anul 1893, dér din ferice nu Carnot va fi învingătorul.

Din vocile pressei frances radicale se poté dér vedé, că se pregătesce unu conflict între partidele frances, care cum susține „L'Independance belge“ poté crea dificultăți seriose actualului cabinetu francesu.

Telegramele „Gaz. Trans.“

(Serviciul biurolui de cor. din Pesta.)

Budapesta, 16 Martie. „Magyar Ujsag“ află, că arhiducele Franciscu Ferdinand se va muta cu locuința sa permanentă la Budapesta.

Bialystok, 16 Martie. Doi frați Kulikovski au dusă pe mai mulți emigranți sub pretextu, că le vor ajuta să trecă neveduți peste graniță, în pădure, unde i-au ucis și i-au despoiat. Până acum s'a găsit 20 cadavre.

Berlinu, 15 Martie. Proiectul

de lege privitor la fondul guelificu cere, ca guvernul să fiă imputernicitu de dietă de a desființa confiscarea averei regelui George.

Paris, 16 Martie. Tótesemnele denotă, că atentatul de eri a fostu îndreptat în contra prefectului poliției.

Turin, 16 Martie. Kossuth se află mai bine.

Petersburg, 16 Martie. Firma bancei Günsburg a sistat plățile.

Berlin, 16 Martie. Bursa e forțe iritată, deorece multe bance au fostu păgubite prin bancruta casei Günsburg. Hărțile de valóre rusesă au cădutu atăt aici cât și în Paris. Passivele bancei Günsburg se urcă la 6 milioane.

DIVERSE.

Jidan negri. În India orientală locuescă mai puțin Jidan, ca în alte țeri, dér ou atăt mai caracteristică este, că între aceștia se află Jidan negri, cari locuescă în ținutul Malabar. Pe când Jidanii albi abia sunt în număr de câteva sute de familii, mai toți s'era și bancruți, pe atunci confrății lor negri sunt în număr de peste 2000 de familii și sunt nisce industriași alesi. Grădinile și pământul și-lu cultivă cu ajutorul Indienilor; scriptura o cetescă în limba ebraică, dér au și o traducere a ei în limba indiană. Se crede, că Negrii aceștia se trag dela școlarii, pe cari i-au cumpărat odinori Jidanii albi și i-au convertit la credința jidovescă, dându-le în schimb libertatea. Jidanii negri cred însă, că ei își trag originea dela acei fi ai Iudeei, cari după prinsorea babilonică au fost duși în India și nu s'au mai reîntors de-odată cu ceialți Jidan în Iudea, ca să edifice biserică cea doua. De-almintrelea faptu este, că ei nici nu au tipul caracteristic al Negrilor, ci au numai o color brunetă întunecată, ca și a indigenilor indiani, cu cari însă în alte privințe n'au nici o asemănare.

Cursulu pieței Brașovă

din 16 Martie st. n. 1892

Genote românesce	Cump.	Vând.
Argintă românescă	9 38	9 43
Napoleon-d'or	9 30	9 35
Şire turcesc	9 40	9 44
Imperial	10 58	10 63
Leis. fonc. „Albina“ 6%	9 58	9 63
„ „ „ 5%	101.	—
„ „ „ 5%	100.	101.
Albini	5 45	5 50
Şuble rusesce	118.	119.—
Mărci germane	58.—	58.20
Discontul 6—8% pe anu.		

Cursul la bursa din Viena

din 15 Martie a. c. 1892

Renta de aur 4%	107.35
Renta de hărtă 5%	101.95
Prumutul căilor ferate ungare - aur	118.50
do argintă	100.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ungare [1-ma emisiune]	115.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ungare [2-a emisiune]	—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostă ungare [3-a emisiune]	—
Bonuri rurale-ungare	93.—
Bonuri croato-slavone	—
Despăgubirea pentru dijma de vină ungurescă	105.—
Prumutul cu premiul ungurescă	140.—
Losuril pentru regularea Tisei și Seghedinului	187.—
Renta de hărtă austriacă	94.35
Renta de argintă austriacă	93.50
Renta de aur austriacă	110.65
Losuril din 1860	140.—
Acțiunile bancei austro-ungare	1006.—
Acțiunile bancei de credit ungar.	342.50
Acțiunile bancei de credit austr.	307.25
Galben împărătesc	5.58
Napoleon-d'or	9.46 1/2
Mărci 100 imp. germane	58.29
Londra 10 Livres sterlinge	119.10

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Gregoriu Matoru.

„ARDELEANA“,

Institutul de credit și de economii, societate pe acții în Orăștie.

Active.		Contul Bilanțului		Passive.	
	fl.	cr.		fl.	cr.
Casa în numărare	5.588	15	Capitalul social:		
Efecte publice	6.140	—	1500 acții à fl. 50	75.000	—
Efectele fondului de pensiune	2.426	76	Fondul de rezervă	21.453	97
Cambii de bancă escomptate	294.578	38	Fondul de pensiune	2.426	76
Imprumuturi pe cambii cu acoperire hipotecară	140.356	50	Depunerii spre fructificare	414.450	86
Imprumuturi pe ipotece	96.927	75	Cambii de bancă reescomptate	77.814	—
Imprumuturi pe obligațiuni cu cavenți	41.992	—	Dividende neridicate	130	—
Imprumuturi pe efecte publice	1.105	—	Interese anticipate pro 1892	4.153	28
Credite de cont curent	3.560	90	Diverse conturi creditore	1.903	99
Casa institutului	17.009	—	Profitul curat	15.498	81
Mobilier	818 fl. 65 cr.				
după amortisare de 10%	81 „ 85 „	736			
Diverse conturi debitoare		2.419			
		43			
	612.831	67		612.831	67

Orăștie, 31 Decembrie 1891 st. n.

Iosif de Orbonașu m. p.,
membru al direcțiunii.

Dr. Stefan Erdelyi m. p.,
membru al direcțiunii.

Dr. Ioan Mihai m. p.,
directorul executiv.

Aurel Popovici Barcianu m. p.,
prim-comptabil.

Subsemnatul comitetu amu esaminatu bilanțul presentu, și confrontându lă cu registrele principale și auxiliare ale societății ținute în bună regulă, l'am găsită în consonanță cu aceleași și esactă.

Orăștie, 12 Martie 1892 st. n.

Comitetul de supraveghare:

Nicolau Vladu m. p.

Nicolau Popoviciu m. p.,

Nicolau Andrei m. p.,

796.—1.

Publicațiune de licitațiă.

Comuna bisericăscă rom. gr. or. din Cernatul Săcelelor, protopresbiteratul Brașovului, în urma ordinului protopresbiteral din 3 Martie a. c. Nr. 390, eserie din nou licitațiă publică minuendă pentru dădirea școlei din acestă comună Cernat, care se va ține **Marți în 10 (22) Martie a. c. înainte de amiazi pe la orele 11**, în edificiul școlei vechi din Cernat.

Doritorii de a întreprinde edificarea școlei au a depune la mâna comisiunei licitatore în bani gata seu în hârtii de valoare acceptate ca ipotecă pupilară, un vadiu de 10% a sumei de strigare, care este statorită pe basa preliminarului la suma de 7994 fl. 76 cr. Asemenea și ofertele în scrisu provădute cu cele recerute, pe lângă declarațiuni din partea oferentului, că cunósce espres condițiile de licitațiă și se supune acelor necondiționat. Apoi se voru admite la licitațiă numai acei domni maestri, cari voru documenta, că posedu diploma de dădari-maestri (Baumeister).

Condițiile dărei în întreprindere, planul și preliminarul referitoru, se pot vedé în fiăcare și la oficiul parochialu gr. or. din Cernat.

Comitetul parochialu.

797,2—1.

Nr. 1847—1892.

3—3.

PUBLICAȚIUNE

Fiindu pentru oficiul orășenescu economicu, seu pentru despărțământul de meserii, de lipsă de a se închiria indată, seu la Sf. Gheorge, seu la Sf. Mihailu o locuință constatătoare din 3 odăi luminoase și spațioase și din o antișambra, care are de a fi situată în strada porții, strada Mihailu Weis, str. Sf. Ioan seu în piață, de aceea se provocă toți acei posesori de casă, cari intenționéză de a da în chirie o astfel de locuință, de a se însinua la oficiul orășenescu economicu.

Brașov, 13 Februarie 1892.

Magistratul orășenescu.

Concursu.

Amu lipsă de unu practicantū spre cariera de notarū, salarū 20 fl., eventualu de unu scriitorū în afacerile notariale deplinu calificatū, — salarū 30 fl. pe lună.

Se recere purtare morală esemplară și scrisore frumoasă. Postulū, de ocupatū, numai decătū.

Kudsir, (comit. Uniădorei) 10 Martie 1092.

Procopiu Herlea,
notarū comunalu.

799,3 1

ABONAMENTE

la
„GAZETA TRANSILVANIEI“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei luni . . . . . 3 fl. —
Pe șese luni . . . . . 6 fl. —
Pe unu anu . . . . . 12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei luni . . . . . 10 fr.
Pe șese luni . . . . . 20 fr.
Pe unu anu . . . . . 40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anu . . . . . 2 fl. —
Pe șese luni . . . . . 1 fl. — cr.
Pe trei luni 50

Pentru România și străinătate:

Pe anu . . . . . 8 franci.
Pe șese luni . . . . . 4 franci.
Pe trei luni . . . . . 2 franci.

Abonamentele se facu mai ușorū și mai repede prin **mandate postale.**

Domnii, cari se voru abona din nou, se binevoiescă a scrie adresa lămuritū și a arăta și poșta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Sosirea trenurilor în Brașov:

1. Dela Pesta la Brașov:

Trenul de persoane: 8 ore dimineța.
Trenul accelerat: 2 ore 9 minute după amēzi.
Trenul mixt: 10 ore 5 minute sēra.

2. Dela Bucureci la Brașov:

Trenul accelerat: 2 ore 18 minute după amēzi.
Trenul mixt: 6 ore 58 minute sēra.
Trenul accelerat: 10 ore 17 minute sēra.

3. Dela Zērnesci la Brașov.

Trenul mixt: 6 ore 2 minute dimineța.
Trenul mixt: 1 ore 24 minute după amēzi.

4. Dela Ch.-Oșorheiu la Brașov.

Trenul mixt: 8 ore 8 minute dimineța.
Trenul mixt: 6 ore 53 minute după amēzi.

Avisu d-loru abonați!

Domnii, ce se abonéză din nou, se binevoiescă a scrie adresa lămuritū și se arate și poșta ultimă.

Rugăm pe d-nii abonați ca la reînnoirea prenumerațiune se binevoiescă a scrie pe cuponul mandatului postalū și numerii de pe fâșia sub care au primitū diarulū nostru până acuma.

Administraț. „Gaz. Trans.“